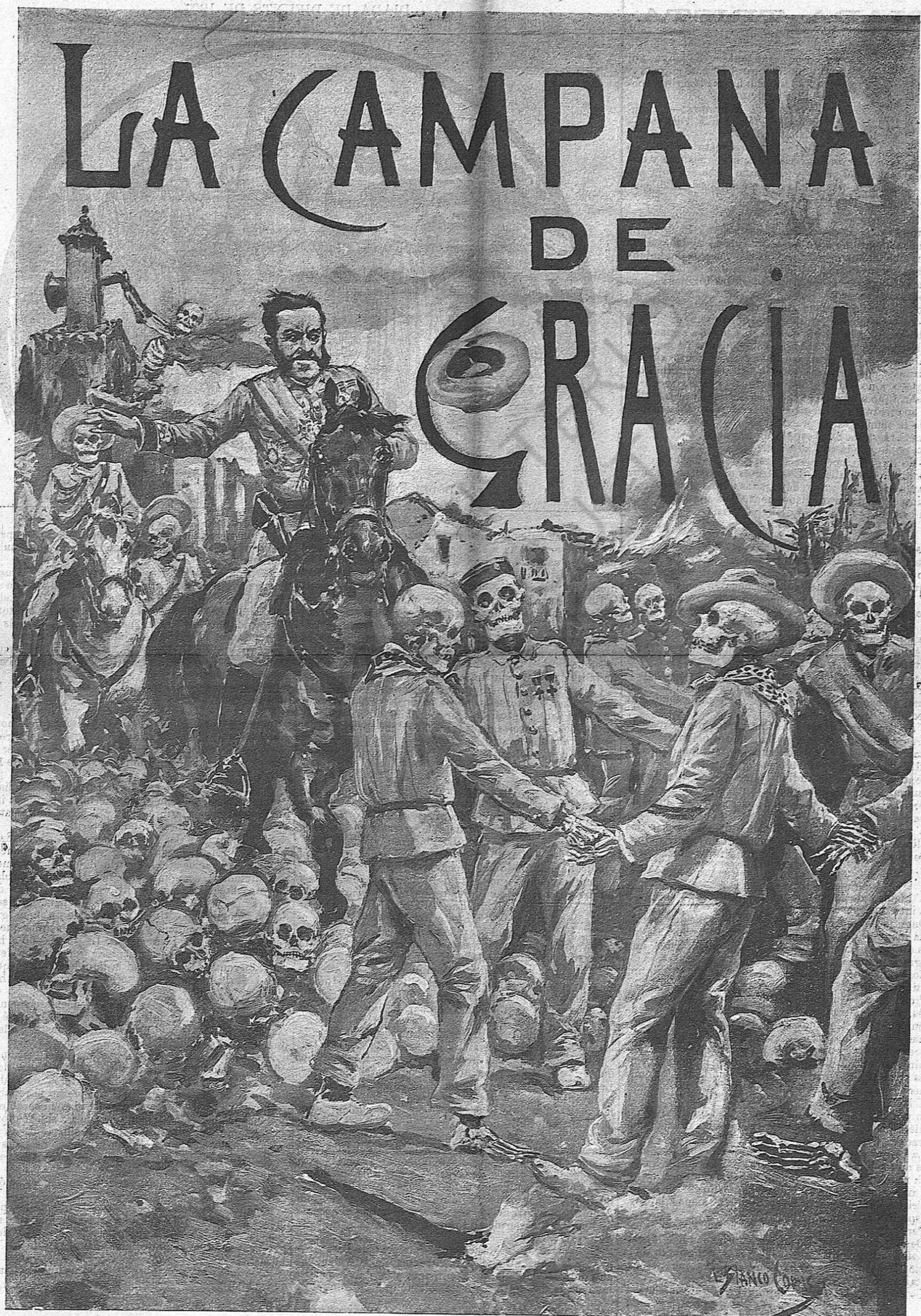

10/38

(Dibuix de J. Blanco Coris.)

¡Minyons, adeu siau... y ballar de gust!

DIADA TRISTA

AY ho ha sigut tant per Espanya, no; may ho ha sigut tant com enguany. En l' almanach hauríen hagut de posarhi la següent nota:

—«*Dia 2 de Novembre:—La commemoració dels fidels Difunts.—Festa nacional.*»

Festa sí; pero festa de dol, ab acompanyament de llàgrimes, neguits, racansas y desesperacions. Pel noble espanyol no hi ha ara com ara mes festes possibles que las que tenen per únich element lo dolor y la tristesa.

Girém la vista enrera, fixemnos en l' any 75, en lo día memorable en que á un poble viril, que 's debatía en busca dels medis de acabar ab tots los seus enemichs per assegurar de una vegada la seva prosperitat dintre de la vida moderna, varen inocularli las toxinas restauradoras.

Los doctors de la facultat, li varen dir:

—Tú tens febre: sufreixes unas exaltacions que 't trabsalsan tota la naturalesa: lo día menos pensat un atach fulminant de apoplegia 't deixa sech. Es necessari calmarte, sossegarte, *pacificarte*... Ja veurás que bé descansas: ja veurás com dorms... Desapareixerá 'l deliri que ara no 't deixa; tots los teus órganos recobraran son funcionalisme regular; et nutrirás y serás felis.

Y apoderantse del seu bras y arrebuasantli la mànega de la camisa varen practicarli l' inoculació. Serví de llanceta la punta de l' espasa de Sagunto.

Lo poble quedá con adormit.

—No tinguén por que 's despertí!...—digueren los doctors fentse l' ullet.—Los efectes de aquesta vacuna duran anys y mes anys, devegadas sigles enters, traduhintse per un gran ensopiment. Tals son sempre 'ls resultats de la inoculació de la parálisis.

Tenfan rahó 'ls que aixís s' expressaren. Vintidos anys, prop de vintitres han transcorregut desde aquella operació traïdorament executada, y 'ls efectes de la inoculació de la parálisis duran encare.

S' ha renovat casi una generació y 'ls joves que ara venen á la vida se troban mes desconcertats y 's mostren mes impotents que 'ls vells que, per lley natural, desapareixen en brassos de la mort.

¿Quina aspiració generosa alenta en lo seu cor? ¿Quin somni acaricifan? ¿Quin ideal els mou?

Es inútil buscarho: portan diluïts ab la sanch l' enervament y la parálisis. No creuen en res, y 's resignan á devorar una desventura que sembla fatalment heredada.

Y no será perque faltin motius de disgust, capassos de reproduhir aquelles exaltacions revolucionarias que tantas vegadas han salvat á Espanya, en días de grans perills. Pero no 'ls veuen ó no 'ls senten, ó en tot cas veientlos y sentintlos individualment, son incapassos de sumar las impresions pera ajuntar seguidament los esforços virils á fi de posar un bon remey als mals de la patria.

L' egoisme fret, l' escepticisme desolador son las qualitats predominants en la juventut de nostres días.

Per aixó á Espanya, la festa de difunts dura tot l' any.

L' historia de la restauració, llarga com es, sembla una interminable pesadilla.

Quan lo poble espanyol, venut pels funestos efectes de la inoculació saguntina, entregá la seva sort als homes de la restauració, passá á ser un dels pobles mes desgraciats de la terra.

Los vencedors han celebrat lo seu triunfo ab una continuada orgia.

Trobaren dos guerras que destorbaven los seus intents, y sense encomenarse á Déu ni al diable, procuraren acabarlas, no combatent al enemich fins á exterminarlo, única manera assegurada de evitar que algún día rebrotessin: procuraren acabarlas, corrompent, seduhint, comprant als insurrectes, sense considerar que aixís sentavan las bases de una nova industria de mal género, l' industria de las guerras civils.

Y li digueren al País: —Ja veus ab quina facilitat t' hem procurat la pau. Pots dormir tranquil: nosaltres vetllém per tú. Nosaltres serém sempre 'ls teus àngels salvadors.

La pau conseguida per medis tan reprobables, després de tot hauria pogut utilitzar-se per instituir un govern regular, ordenat, fomentador de la pública riquesa, un régimen de nutrició, que ja que no enaltís la vida espiritual del poble, assegurés quan menos la seva prosperitat material.

Pero ni aixó.

Dos oligarquías artificiosament formadas han disposat alternativament desde á las horas, del govern de la nació. Del país no se n' han recordat mes que per explotarlo indignament y á competencia.

Lo torn dels farts y 'ls dejúns ha sigut fins ara l'

DIADA DE DIFUNTS DE 1897

La pobra Espanya va pel mon traginant dos morts.

únich funcionalisme gubernamental. Ni una sóla crisis ministerial s' ha resolt per imposició manifesta del país. Cap cambi de govern ha obehit á la satisfacció de una necessitat nacional clarament manifestada per l' opinió pública.

Lo poder no ha sigut may per ells una taula de treball, sino una taula de menjar opíparament servida.

Lo reparto d' empleos l' única preocupació dels ministros responsables; lo foment de la immoralitat mes asquerosa la base de la seva existencia; lo caciquisme desalmat lo seu únich apoyo; la burla y la mistificació de la lley la seva ocupació predilecta.

L' historia de la restauració s' oferirá á las generacions futuras ab todas las sevas páginas enlardadas per negocis bruts, escándols inconcebibles, nepotismes afrontosos, desacerts qu' esgarrifan y miserias y desgracias abrumadoras.

¿Be s' han aprofitat de la parálisis inoculada ab l' espasa de Sagunto!...

Pero la llarga, la interminable serie de aqueixas disbauxas, ha arribat á tal extrem, que ja no pot continuar, y no per cansanci dels que las realisan, sino mes bé per falta de materia explotable.

Ja la mina está agotada. Ja 'l país no pot donar mes de sí. S' ha casi arribat al terme de l' orgia, quan casi ens trobém al fondo del abisme.

Contemplém lo que resta dels elements que contribuhiren á la restauració. Per un costat un partit desfet, desde la mort del home que 'l dirigía. Ni per menjar han sabut entendres. Pero—després de tot—qué menjarán, sino quedan mes qu' escorias?

Lo partit conservador está tan descompost que ja fa pudó: fins per qüestió de higiene haurían d' enterrarlo. No pot ser ja un auxiliar de la monarquia, sino mes bé un foc de infecció. Lo purificat Silvela, quan intenti recullirlo, no trobará mes que un pilot de pudridura. La selecció que intentava realisar li haurá sortit al revés.

¿Y qué dirém de l' altre partit, que te per bandera lo tupé del seu jefe decrepít?

Escolteulo, y 'l sentireu queixarse amargament de que 'ls seus antecessors no li han deixat res per pelar. Lo déficit del tesoro fa fredat. Las solucions per tirar endavant careixen totes d' eficacia. Tots los camins están plens d' ensolciadas. Es impossible adelantar un pas, sense perill de morir colgat.

Per lo que respecta á Cuba ha volgut rectificat lo régimen de la guerra per la guerra, y lo únich que s' ha guanyat fins ara ha sigut l' aplauso dels mambissos, dels laborants y dels yankees, es á dir, dels enemichs d' Espanya. Pero no un aplauso sincer, que impliqui 'l desitj de una avinensa, sino un aplauso sarcástich, en demostració de que se senten ara mes ben disposats que may á prosseguir ab tot desahogo 'ls seus malvats designis.

Ha volgut curarho tot ab l' aplicació de l' autonomia, y 's troba ab que 'ls insurrectes no la volen, los autonomistas cubans no s' entenen, y 'ls demás partits insulars la detestan. Aquesta solució que úniquement la

República podria aplicar en consonancia ab sos principis, se desfa en mans dels monárquichs com un groll de cendra.

Ha promés respondre ab energia á las intrusions nort-americanas, y encare estém esperant aquesta virilitat tan decantada, y pels efectes que ha de produhir dada la naturalesa especial dels homes que en tot cas haurían d' emplearla, son mes avuy els espanyols que lo temen que 'ls que la desitjan.

¿La virilitat de 'n Sagasta!... A no ser que l' emplehi gratantse la galta, fins á fersé'n sortir sanch, no crech qu' espariti á ningú.

¿Y la virilitat de 'n Moret!... La indemnissió Mora respon d' ella.

La monarquia restaurada, sense homes (dich homes) que l' apoyin; sense solucions que la pogan treure del pantano en que 's troba enfonzada, ha de tenir per molt trista la diada de difunts de l' any de desgracia de 1897.

Tot en l' atmosfera put á mort. Tant ó mes trista encare ha de trobar aquesta diada 'l poble espanyol, que tan grans sacrificis ha vingut impasantse pera salvar la integritat y l' honra de la patria.

Sacrificis tan dolorosos, com estérils.

No mirém ja á las sumas inmensas dissipadas en aqueixa última orgia de un régimen en plena bancarrota. Las desgracias de la patria donaren naixement á una dictadura económica, fecunda segons sembla, en los mes escandalosos despilfarros. Dels gastos de la guerra ningú n' ha donat comptes al país. Sols se sab de una manera positiva é indubitable qu' hem gastat mes de lo que podíam, y vagament s' insinúa que devém mes de lo qu' hem gastat. La guerra no s' ha fet sols als mambissos; la verdadera guerra s' ha fet als contribuyents. Quan vingui la liquidació, si es que vé algún día, aseguran que tothom ha de quedar horripilat.

Pero 'ls contribuyents podran consolarse pensant, que si ells ploran, no falta qui riu. De la bona fé dels mansos, el llestos se n' aprofitan. Aquesta es la lley dels paisos desquiciats.

Mes com hem dit avants, passém bonament per la qüestió de interessos, ja que n' hi ha un' altra de pitjor. Las fortunas quebrantadas, á forsa de treball y economia poden rehabilitarse. Lo que no té rehabilitació possible es la perdua de tantas vidas, miserablement sacrificadas en los atzars de una guerra sense gloria ni profit; lo que no admet consol es l' aficció de un sens fi de familias que ploran avuy la perdua de tants sers volguts, idolatrats, que havian de ser lo seu amparo en los días de la vellesa.

¿Trista diada per ellas, la de la commemoració dels difunts!...

¿Quántas llágrimas no caurán dels ulls de las pobras mares que no han de tornar á veure als fills que miraren partir en días no llunyans, plens de salut y de alegría!... ¿Quántas malediccions no sortiran de las sevas bocas!...

¿Que totas caygan sobre 'ls governs que las han rescudat!

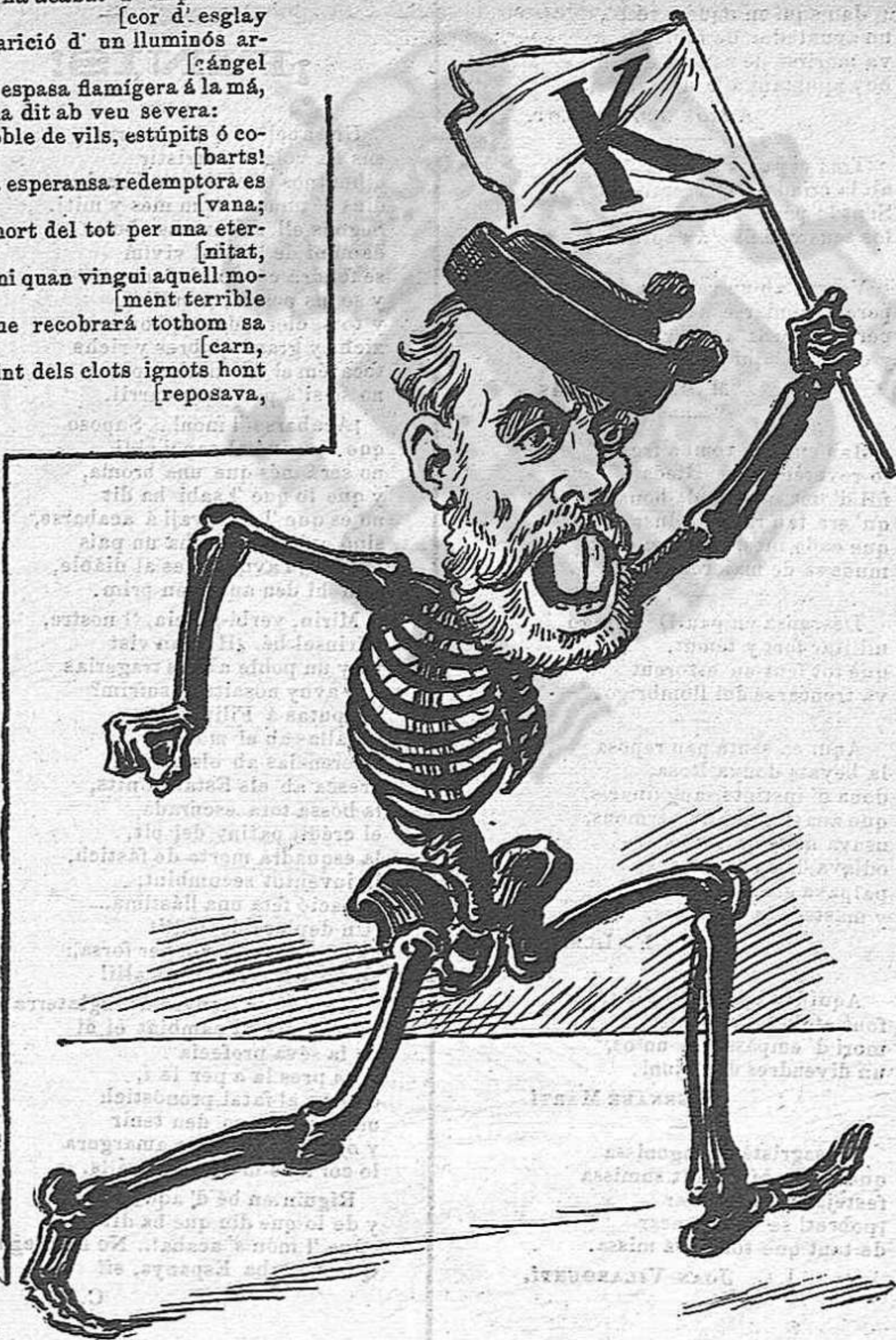
Pero pagat aquest tribut al dolor, precisa recordar que 'ls pobles no s' redimeixen plorant... sino fent plorar als autors de la seva desgracia.

P. K.

APOCALÍPTICA

He vist en somnis nostre territori en immens cementiri transformat. Era fosca la nit; espessos núvols com sotanas exteses per l'espai no deixaven passar de las estrellas ni de la lluna lo més débil raig. No cremava ni un ciri, ni una llàntia, y sols iluminava aquell camp sant la llum llunyana de dos grans fogueras encesas ja fa temps enllà del mar. Tot quant un temps havia tingut vida estava ja ben mort y soterrat, y 'ls escardots, ortigas y lletosas, per la molsa y per l'aura secundats, escapantse á son gust, borrat havian de creus, llosas y signes tot senyal. Un silenci de mort glassava l'ánima y sols, de tant en tant, se sentia 'l roséch d' alguna rata que s' acabava 'ls restos d' algun llas. Corps y ratas-pinyadas, qu' en la fosca semblavan capellans, abaixavan son vol, allà hont podian ab lo bech ó ab lo morro devorar, y ab sa mongil silueta se veyan molts olivas xupant. Dragons y llargandaixos, aranyas de cul negre y de cap blanc. cent-peus, táups, escursions y sargantanas, orgas y llimachs, eran los únics sers que arrossegantse cap-baixos, babejant, vivian d' aquell mon ab las despullas nodrintse ab los desfets de lo llensat. Tot de un plegat ha aparegut la aurora, pro ab fúnebre claror, color groch-blanch, y al apareixe aquella llum tan trista tot ha quedat quiet é inanimat, y flors, reptils y plantas, y planas, serras, boscos y ciutats s' ha tornat d' un color igual, gris-cendra, tot Espanya semblant un immens esqueleto sense forma ficat de peus y mans al fons del mar, ensenyant sas costellas fetas trossos

ya ls Pirinens la closca recol-zant. Durava encare la visió fati- [dica, quan ha acabat d' omplir mon [cor d' esglay l' aparició d' un lluminós ar- [cángel ab la espasa flamígera á la mà, que ha dit ab veu severa: —¡Poble de vils, estúpits ó co- [barts! ¡Tota esperansa redemptora es [vana; has mort del tot per una eter- [nitat, puig ni quan vingui aquell mo- [ment terrible en que recobrará tothom sa [carn, y eixint dels clots ignots hont [reposava,

El defensor fins á la mort de la bandera de un difunt.

tot quant vida, tingué vida tindrà, en lo tros que algun dia fou Espanya, no s' torbará un segon la horrible pan, sonant en vá per ella las trompetas del judici final!

JEPH DE JESPU.

LA PIPA

ERA al cap de vall de la Rambla; vora 'l mar.

Un minyó d' uns setze ó divnyt anys, magre, groch, malsatis, assentat demunt d' un pilot de taulons, fumava ab una pipa.

Se li acosfá un camálích, un verda- der gegant, roig, ferm, de coll de toro y brassos de ferro, y ab la major frescura del món li arrencá la pipa dels dits.

—¡Porta aixó!

—¡La pipa es meva!
—¡Si no callas, t' aparedo la boca!...
El xicot no callá. Alguns transeunts que havian presenci- at l' escena s' acostaren al grupo. Lo díalech entre 'l camálích y la seva victima continuá en mitj d' un numerós, círcul de cu- riosos.
—¿Per qué me l' heu de pendre la pipa?
—¡Criatura!... Si encare t' faig un favor! ¿No veus que tú no sabs fumarhi? ¿No comprens que aixó no t' es bo?—
L' argumentació del camálích distava molt de satisfacer al baylet.
—¿Y á vos aixó qué us importa? La pipa es meva y ningú us ha autorisat per quedárvosla.
—Pues, fill, autorisat ó nó, m' apropio la pipa.
—¿Per qué me l' heu de pendre?
—Perque es bonica, perque m' agrada, perque feya temps que 'n buscava una aixis... y perque puch y vull y 'm dona la gana.—
Entre 'ls espectadors de la escena s' aixecá un murmul- l de protesta. ¡Vaya unas teorías més originals, las de tal ca- málích!
L' amo de la pipa, animat per aquella actitud, s' encará ab l' usurpador.
—Donchs, si no 'm tornéu la pipa, sou un...
—¿Un qué? ¡Acábaho de dir!
Y aixecá 'l bras en actitud amenassadora.
Dos ó tres curiosos van interposarse entre 'ls contrincants.
—Pero ¿qu' es aixó?—preguntá un d' ells.
—Que aquesta pipa es meva y que aquest home me l' ha presa... perque sí.
—Apa, pobre xicot, tornéu-li la pipa!
Tots els espectadors, á coro, repetiren lo mateix:
—¡Tornéu-li la pipa!
Pero 'l camálích no 's volia de- xar convencer.
—La pipa es bonica, la pipa m' agrada; jo soch fort, aquest noy es débil... y vaja, que no la torno.
Ja ningú pogué aguantarse mes.
—Sou un mal home.
—Aixó no ho fa cap persona de bons sentiments.
—¿Ahont s' ha vist atropellar d' aquesta manera á un infelis que no 's pot defensar?
—¡Tornéu-li la pipa!...
El camálích reya y 's ficava la pipa á la butraca. L' infelis mi- nyó dirigia als espectadors mira- das ansiosas.
—¿Que no ho veuhem lo que aquest home fa ab mi?
—¡Pobre xicot! Es molt mal fet ai ó.
—No s' hauria de permetre.
—¡Pendre la pipa d' una criatu- ra malalta!
—¡Y fer de la forsa aquest alar- de tan cinch y descarat!
—¡Protestém tots!
—¡Si senyor! ¡Protestém!
El grupo 's disol, el camálích se 'n va ab la pipa... y 'l pobre jove 's queda sense.

¿Que á qué vé aquest quento? Pues á recordarlos qu' en el mon tot va de la mateixa manera.

A Espanya 'ns está succehint el cas de la pipa.

Cuba es nostra; pero al Nort- América li agrada, y sense mes allarga 'l bras y,

—¡Vinga aixó!

—Es que Cuba 'm perteneix!

—¡Apa, no estieh per conversas inútils! Vull l' isla... y s' ha aca- bat la polémica.

Totas las naciones, atretas pel es- cándol de la disputa, rodejan al yankee y á Espanya.

—¿Qué passa?

—Miréu! L' oncle Sam se 'm vol apoderar de Cuba.

—¡Y ara! ¿Es veritat aixó?

—Si senyoras—respon el Nort- América—es veritat. ¿Que hi ha alguna cosa que dir?

Y al pronunciar aquestas paran- las, alsa un puny gros com una cin- dria.

Lo mon en pes s' escandalisa y reprobá la conducta dels Estats Units.

Fransa protesta, Inglaterra protesta, Alemania protesta, Ru- ssia protesta... no hi ha ningú que deixi de protestar. Pero... ja veurán com ningú fa res, el grupo 's disolt... y al cap y al últim ens quedém sense pipa.

A. MARCH.

NA de las últimas expedicions sor- tidas dels Estats Units, ha sigut anunciada á so de bombo y cam- panillas, fins al extrém de tele- grafarse en los periódichs la cla- sse y la cantitat del material de guerra embarcat á bordo del va- por Silver Heel.

Lo govern yankee havia pro- més oposarse á la sortida del barco; pero aquest se feu á la mar, sense que ningú 'l destorbés. Y 'l govern yan- kee va excusarse dihent que per haverse espatllat lo telé- fono, las autoritats no van poder ser advertidas á temps.

Un altre dia dirán que per haverhi hagut boira baixa no van adonarse de res.

Y per fi—y aixó será tal vegada lo mes veridich— que á l' hora de la sortida del vapor pirata, tots estavan borratxos.

En Sagasta s' haurá de convencer de que en las arts de la marrulleria els yankees n' hi donan 29 á acabar á 30.

Pero entre la barra del oncle Sam y las esbravadas energías del oncle del tupé ¡pobra Espanya! tú sí que estás ben fresca.

Las monjas de un assilo benéfich de Avelino (Italia) han sigut portadas davant dels tribunals, á causa de la manera especial que tenían d' exercir la caritat.

Segons datos estadístichs, de 400 orfes admesos en l' assilo durant los quatre anys darrers, n' han mort la friolera de 350.

Es de advertir que no hi ha hagut epidemia ni ma- laltia contagiosa. La causa única de aquesta mortandat aterradora ha sigut la fam. En cambi, entre aquellas monjas caritativas no 's registrá una sola defunció. Lo qu' es ellas procuravan atracarse bé y viure 'l major temps possible ¡pobretas! pera poder seguir la seva tas- ca piadosa de anar enviant forsa angelets al cel.

Del natural.

Hi ha á Lloret de Mar un familia treballadora, á la qual la sort li ha entrat per las finestras. O sino jutjin vostés mateixos.

Cinch fills tenia, tots cinch varons. El mes gran va anar á Cuba y va morir; el segon va anar á Filipinas, y al tornar, gravement malalt, va morir també á bordo del Lleo XIII, sent tirat lo seu cadáver á mar. El ter- cer, recluta del 96, está esperant l' ordre d' embarch per Ultramar. El quart pertany al actual reemplás. Y van quatre: dos de morts, y 'ls dos restants destinats á cubrir las baixas que han deixat els dos primers.

Unicament el quint s' escaparà de servir al rey.

¿Saben per qué?

Perque l' altre dia va morir, víctima de la difteria.

Llegeixo:

«L' encárrech de M. Woodford á Espanya consisteix en explorar las intencions del govern espanyol respec- te de una intervenció amistosa dels Estats Units á Cu- ba; afegintse que si Espanya retxassa aquests bons oficis, M. Mac-Kinley adoptarà midas radicals.»

Mes clar: ó 'm convidas á las bonas, y 'm menjo l' isla amistosamente, ó 'm convido jo mateix, y me la cruspeixo si 's plau per forsa.

De aquests procediments pinxescos, en llenguatge di- plomátich se 'n diuhen bons oficis.

¿No sería ja hora: de que acabessin totas aquestas bravatas que no favoreixen gens, ni al que las fa, ni al que las soporta?

Són tals los abusos que s' están cometent en la pro- vincia de Barcelona ab motiu de las investigacions, que no sé com hi ha un sol propietari que suport tanta porra.

Lo govern, no content ab arrendar lo cobro de las contribucions, va autorisar al arrendatari pera nombrar lo número de investigadors que tingúes per convenient, al objecte de descubrir la riquesa oculta. Aquesta su- brogació de poders feta contra lley, en virtut de una Real ordre, que ni menos ha aparegut á la Gaceta, ha donat per resultat que caygués sobre 'ls pobles la plaga

(Continúa pág. 6.)

REVISTA DE NINXOS

LEMA: *Pulvis eris et in pulvere reverteris.*

Que tradubit per mossén Serà, tal volta diria:

Qui no vulgui pols que no vinga a l'era.

Hic jacet un gran poeta aplaudit pel mon enter; may se mudà la camisa per no tenir cap diner. Als bitllets de mil pessetas fa poch temps hi van gravat son retrato iquin sarcasme! Lo Banch de Espanya dirà: «Essent viu ¿per qué exposarme? no fos cas que al mano aquet pera possehi'l retrato pidolés algún bitllet.»

Vingué aquí un robust senyor per fixars' que 's moriria; ja ho veus, donchs, amich lector si es dolenta una mania.

En dijous vingué en Baldiri mestre dels que may cobrava; un esquelèto semblava ja avants d'entrà al cementiri. Per los cuchs fou un martiri passà aquell dijous tan gras; pro arrufaren més el nas al obrirli lo ventrell, puig trobàrenthi un cartell tres guixos y un cartipàs.

Un avaro empèdèrnt probà aquí de fer fortuna; trobava lo viure car y aixó que fumava puntas. Si l'veyas qu' está content perque no menja ni fuma ni ha de gastá oli ni blé, y en cambi pujan las Cubas.

Aquí jau un general de los més valents d' Espanya y la Mort l' ha doblegat á n' el primer cop de dalla. ¿Veus que son los entorxats y eixas creus de quinquillaire? aquí tot se podrira com al femer la brostada.

Allá reposa un soldat que per defensar la Patria va tornar fa poch de Cuba, esgroguehit de la cara, y ab tres feridss al cos produhidas per las balas: aquet fen bé de morir-se: es millor si bé 's repara habitar eixa caseta, si li han dat la estada franca, que no pas aná á buscar l'almoyna d' en casa en casa.

Per fi aquí jau un cacich que robant va ferse rich; com de barra no n' hi manca, tingué sempre carta blanca pera fe y desfé en los pobles; y ab los seus arditss poch nobles, ell feya los diputats fent votá als morts á grapats. No en va fou aquest senyó ferm puntal de la Nació. Per aixó un cunch exclamava quan al cacich devorava: ¡Quinas pantorrillas crias! ja tindrem menjá per dias.

L' AVI RIERA.

FUNERARIAS

Enterravan la Roseta y la caixa al carregarse, —N' hi ha per desesperarse!— ab sarcástica rialleta va dir un enterradó: —Lo qu' es el mon' ni m' ho explico! Ara qu' es morta, li' aplice la pena del Talió!

Quan els diners va acabá el calavera Szgrera, d' un tiro 's va suicidá perque no volgué deixá ni mort, de ser calavera.

Cansat de viure en Bertrán, home fumadó ab desfici, conseqüent ab el seu vici va matarse ab *sal-fumant*.

Al morir la Lola Riús deyan sos adoradors:

—Com todas las meretrins, la Lola, en el mon dels vius no hi deixa res més que morts.

JAPET DE L' ORGA.

EPITAFIS POLÍTICHS

Dins d' eix nitxo tan petit hi ha aquell crit que ressoná allá al moll quan va arribá aquell general cristiá; pero no fou repetit semblant conato de crit, puig al sortir de son pit ell mateix se va ofegá.

AGUILETA.

Descansa á n' aquesta tomba un lladre á carta cabal: fou quatre anys ó cosa així, concejal.

ANTÓN DEL SINGLOT.

Dintre aquest sot d' inmundicia, dormen nostres garantias.... fa ja una pila de dias, las va enterrá la injusticia.

FIDEL DELFI.

Reposa aquí una «Memoria» de un general senador que aná á Filipinas blanch y retorná á Espanya groch.

MAGÍ CASANOVAS.

Reposa aquí un carlí vell tan rabiós y tarambana, que al llegi' un jorn LA CAMPANA tingué un terrible tropell.

Si no vos voléu mori', ciutadans, fugiu d' aquí; puig en aquest lloch s' hi sent l' asfixadora pudó que llansa 'l cos indecent, corromput y pestilent, del partit conservadó.

FRANCISCO LLENAS.

Davant eixas llosanas ab respecte descubreixte, mortal; fent son trajecte dels fondos de la Higiene aquí 'l tresor s' hi va encallar: mori pel gran afecte que li mostrá 'l mistich governador.

Un clos de l' extensió de Espanya tota: ¿qué hi ha aquí soterrat? Veyám: «Descansa en esta fossa ignota per una eternitat....» —Del poble l' esplendor que avuy no 's nota? —No: la Moralitat.

Aquí un clos buyt? —S' omplirá. —¿Y 'l deixan obert aixís? —Es que qui l' ha de ocupá se acaba de desangrá.... —Ja sé á qui espera: al País.

AGUSTÍ FERRERAS ARARÁ.

D' ULTRA TOMBA

A. M. DESCÁRREGA.

Tú ja sabs tan bé com jo del modo que vaig morir; per lo tant, dech suprimir tota aquella relació; res de nou podria dir.

Apenas vaig adonarme quan viu, de anar á ser mort; ni menos compte vaig dar-me de que 's disparava un arma qu' ho havia de fer tant fort.

Que va ser forta la cosa no dona lloch á duptar, ho he vist desd' que so á la fossa: si algú hi ha que mort jo gosa, me troban molts á faltat.

Cada dia trobo gent que de 'l que passa m' entera, ja hi sabut que un cop de vent te va deixar de moment sens cascaca ni cartera.

Ja sé que no us entenen, que tothom vol sé 'l que mana: que sovint vos baralleu; y que cada hn, te gana de ompar lo puesto mén.

No us feya per tant, y ¡cá! ¡vosaltres homes de palla, sens un criteri un xich clá volgué, avuy, veni á maná quan cap arriba á la talla!

Jo al menos sabia ferho, y si á mi ningú 'm volia,

puig ja sabs que 'm deyan fiero, quan pujava al candelero tothom ma veu obehia.

Fora jo, heu quedat iguals, tots petits, sense excepció: ab mi tots erau molt alts: are ¡cá! ni 'ls generals: tots petits sent fora jo.

Espanya ja 's posa á riure quan parlu de fé y desfé; si no peséu una lliura: si fins aquí heu pogut viure al costat méu: y ¿donchs qué?

Deixeu, donchs, de Directoris y de jefes y partit, res de rasgos oratoris, ni de moure rebomboris. Creume, fiqueuvs al liit.

Aixó es la lluna, creguéu, no us escoltan, no n' fan cas del que vosaltres diheu, y ben prompte us quedarén ab quatre canas de nas.

Cadascú se 'n va á caseta deixant al poble tranquil que la cosa está que peta; no l' hi feu cap mala treta ¡que s' aguanta per un fill! M' ho ha dit qui coneix el panyo: el país está que bufa.

Als que manan ara 'ls planyo perque si 'l gall s' estarrufa ¡hi haurá per 'qui cada nyanyo!

Adéu, molts expressions als que 's recordin de mi. Digalshi que estigan bons y que no moguin rahóns perque 'ls perilla 'l tupi.

A. BANOVAS.

Per la copia:

ARTURO CASADEMUNT.

EPITAFIS

Sota aqueixa pedra antiga fa dinou sieles qu' hi jeu l' amor per, tal com va neixer la virtut, y la honradés.

SURISENTI.

A un kilómetro lluny del cementiri hi jau la meva sogra; la van desterrá 'ls morts aquella víbora per massa escandalosa.

Jau aquí en aquest recó un apuntador de fama; va morirse de repent boy apuntant á la dama.

ANTÓN DEL SINGLOT.

Tres vegades se casá ab la criada la darrera. Sent lo pare tant tronera los seus van fills á captá.

Volgué ab un vell ser casada pera enviudarse aviat, pero ell torna á estar casat y ella jau aquí enterrada.

MAGÍ CASANOVAS.

Jau en eixa tomba freda lo reverent pare Bleda, fill d' una casa molt bona, qu' era tan raro y adust que cada mes, (pel seu gust), mudava de majordona.

Descansa en pau D. Inyigo, militar fort y temut, que tot fent un estornut va trencarse del llombrigo.

Aquí en santa pau reposa la beyata donya Rosa; dona d' instints sanguinaris, que anava á sentir sermons, usava mots ordinaris, odiava 'ls francemasons, palpava grans de rosaris y mastegava oracions.

F. LLENAS.

Aquí jau en Manel Juni, fou católich fervorós; mori d' empassarse un os, un divendres de dejuni.

BERNABÉ MARTÍ.

Lo sagristá Llangonissa que á una hija molt sumissa festejava sens parar ¡pobret! se va corsecar de tant que tocava á missa.

JOAN VILARGUETÍ.

¡Rich y sumptuós maussoleu! ¿Per qui 's va alzar? —Per un juheu: era ussurer sens conciencia pero mori en la opulencia.

—¡Apartém de aquí la vista, ¡quina fossana més trista! —S' hi troba en ella enterrat un indigent, pero honrat.

A. FERRERAS ARARÁ.

Jau aquí un compositor que per cert mori depressa al sentir que quatre músichs li feyan mal-bé la pessa.

Aquí jau un gran tenor que tot fent una fermata li tirá un espectador á la gola una patata.

MIQUELÓ MASQUET RASCLÉ.

Aquí sota hi descansa un cassadó molt amant de buscar sempre 'l perill y no havent conegut jamay la pó mori de la patada de un conill.

Requiescat: fou artillé ab lo génit de un lleó: dispará sempre ab gran fé y mori al peu del canó.

Aixó si que 'm sab molt greu l' infelis que aquí descansa llegi un epitafi meu.

RAPEVI.

Un avaro E. P. D. sota eixa tomba de pes. Tant sempre economisava qu' era rich fins al extrém y va abandoná eixa vida per no malgastar més temps.

J. SANTAMARÍA VINYAYS.

Jau en eixa esbelta tomba una mena molt coqueta, y á pesar de sa hermosura los cuchs també la rosegan, empero una entranya intacta li quedés encare á la mena que te la forma del cor y del bronze la duresa.

L' AVI RIERA.

FINIS!

Un sabellat d' Inglaterra ens ha volgut entristir dihentnos que 'l mon s' acaba dins d' un mes ó un mes y mitj. Segons ell, la immensa bola damunt de la qual vivim se fondrá com un bolado y se 'ns posará á bullir, y tots, clero, donas, homes, xichs y grans, pobres y richs tocarém el dos del mapa, no sé si á peu ó en carril.

¡Acabarse 'l mon!... Sposo que tot aixó al cap y al fi no será més que una broma, y que lo que 'l sabi ha dit no es que 'l mon vaji á acabarse, sino qu' en ell hi ha un país que, si ja avuy no es al diable, se n' hi deu anar ben prim.

Mirin, verbi-gracia, 'l nostre, mirinsel bé. ¿Havian vist may un poble ab las tragerias que avuy nosaltres sufrim? Disputas á Filipinas, barallas ab el *mambí*, diferencias ab els moros, gresca ab els Estats Units, la bossa tota escurada, el crédito patint del pit, la esquadra morta de fástich, la juventut secumbint, la nació feta una llástima.... ¡Un deplorable bullit que ha d' acabarse per forsa, ab un xibarrí... hasta allí!

No; aquest senyor d' Inglaterra sens dpte ha cambiat el fil de la seva profecia y ha pres la a per la i, donant al fatal pronóstich un curs que no deu tenir y omplint de negra amargura lo cor dels mortals senzills.

Riguin en bé d' aquest sabi y de lo que diu que ha dit. ¡Que 'l món s' acaba!... No ho creguin. Que s' acaba Espanya, si!

C. G.

LAS VÍCTIMAS DE CUBA (per M. MOLINÉ).

1895

1897

Moliné

—¿Encare dura aquest sarau?
—¡Ay noy y 'l que durará!

dels investigadors, que no sembla sino que usin trabuch, pels fueros ab que diuhen:—Diners ó la vida.

Y ja no es la riqueza oculta lo que buscan. Lo que realment procuran son los arreglos ab los interessats y fins ab los mateixos ajuntaments.

—Si no 'ns apronteu tal ó qual cantitat, vos baldém á expedients, y sabréu lo qu' es bo.

La cantitat que 's demana se fa objecta de un regateig mes ó menos llarch, y al últim s' arriba á un conveni, á espatillas de la lley, y raras vegadas els famélichs llebrers surten dels pobles sense emportarse'n la corresponent tallada.

Anant seguint per aquest camí, y suposant que no hi ha mes dret que 'l capritxo dels que disposan de l' aparato pera donar garrot als contribuyents, ja que aquests no 's decideixen á enviarho tot á rodar, será precis demanar l' agregació d' Espanya al imperi del Marroch.

Lo sistema que avuy se segueix está servilment copiat de l' administració marroquí.

Una bona noticia de Cuba: una de las pocas que de allí 's reben.

En un encontro entre las nostras tropas y 'ls mam-bisios ha sucumbit lo titulat general Adolfo Castillo, qu' es un dels que mes la pintavan en las filas insurrectas.

Lo fet ha ocorregut entre Chorrera y Managua (Habana).

Es á dir, en una de las provincias que ja fa temps que 's vé donant per casi pacificada.

Perque vegin que la Providencia recompensa degudament els grans progressos religiosos qu' está fent Espanya, aquí tenen lo terrible ciclón que ha passat per las islas Samar y Leyte (Filipinas) arrasant pobles enters y produhint 700 víctimas.

No sé que dirán els frares aposentats en aquell arxipiélach, quan se 'ls demani compte del resultat de las sevas oracions.

A l' isla de Cuba ha ocorregut també 'l naufragi del vapor mercant *Tritón*, que conduhia 200 passatjers, de entre 'ls quals sols se n' han pogut salvar 44.

Avants de ferse á la mar, va consultarse als jesuitas que sostenen á l' Habana un observatori astronómich.

—Lo vapor pot sortir ab tota tranquilitat—varen dir.

—Lo temps es y continuaré sent inmillorable.

Algunas horas després lo *Tritón* arrollat per un temporal desfet se 'n anava á pico.

Ara després de reunir aquestas 'noticias ja podém dormir tranquils.

Tranquils y refiats en la eficacia piadosa dels frares de Filipinas, y sobre tot en la ciencia meteorológica dels jesuitas de l' Habana.

ECOS D' ULTRATOMBA

OLIAM oferir als lectors de LA CAMPANA un ramellet d' opinions d' homes públichs, siutetisant lo seu modo de veure la situació present; pero consents de que dels polítichs no hi ha qu' esperarne gran cosa, y sabent ademés, que en los seus dictámens no hi entra altre ideal que la propia conveniencia, hem resolt prescindir

dels vins y hem acudit als morts.

Molts han sigut los consultats: alguns s' han excusat de respondre per rahons de delicadesa; altres ni s' han dignat obrir boca; altres s' han mostrat mes atents, y sense ferse pregar molt, han accedit als nostres desitjos.

A continuació van las contestacions que d' ells hem rebut.

—La situació d' Espanya pot compararse ab la d' un rellotje que tingui la máquina completament destrossada.

Es tonto é inútil gastar diners y perdre temps en composturas. ¿Per qué, si 'l rellotje ha de continuar anant malament? Lo més práctic es llensarlo.... y comprarne un de nou.

Ruiz Zorrilla.

—¿Quin daltabaix, senyors, quin daltabaix! Están vostés mil vegadas pitjor que 'l dia avants de la batalla de Alcolea. Y.... á propósit: ¿cóm está aquell pont? ¿Qué no s' hi pot torná á passar?

Serrano.

—¿Qué n' opino de la actual situació d' Espanya? Pues, una sola cosa: que si jo no hagués mort, tot aixó no hauria succehit.

Prim.

—Si venhen als ministros demócratas del govern de 'n Sagasta, digninlos de part meva que alló no es democracia ni res que s' hi sembli.

Rivero.

—No'm sab greu haver mort: lo que lamento es haver mort per una cosa tan poch lluhida com la guerra de Cuba.

¿Pensar que vaig sucumbir combatent á uns insurrectos, als quals s' acabarà per donarlos la rahó!

Si tot aixó que ara 's fa s' hagués fet al principi, jo encare seria viu.

Santocildes.

—Tinch l' honor de participarlos que 'ls carlistas están treballant de mala manera, qu' es de l' única manera qu' ells poden treballar.

Me permeto, ademés, la llibertat de donarlos un consell, que tal vegada pot serlos molt útil: al primer moviment que fassin, lo que diuhen els toreros, ¡duro y á la cabeza!

Moriones.

—Una vegada vaig dir que val mes honra sense barcos, que no pas barcos sense honra.

De l' una cosa sé que no están vostés gayre bé.

¿Y de l' altra?

Mendez Nuñez.

—Si, senyors; tal com van las cosas, abrigo la convicció de que aixó de Cuba acabarà alsantse'm un monument al mitj de la plassa d' Armas de l' Habana.

En Weyler rellevat.... l' autonomia concedida.... els Estats Units fent y desfent á la mida del seu gust....

Vaya!.... ¡tindrè monument!

Maceo.

—Vet' aquí que si ara jo visqués, ja no podria dirho alló de: *Cumplase la voluntad nacional!*

No crech pas que 'n tingui avuy la nació de voluntad....

Espartero.

—¿Quin porvenir més negre! ¡Quina situació mes enmaranyada!

Estich per creure que vaig morirme á temps.

Lo que no 'm podia figurar es que 'ls mens hereus se barallesin tan prompte.

¡Ni tres mesos de dol han sapigut portar!

Cánovas.

FANTÁSTICH.

ELS MORTS DE LA POLÍTICA

Un mort que no tenint colocació fa feyna per altri.

AL CEMENTIRI

—Sepulturer ¿tenin feyna?

—Ni gota. La humanitat s' ha empenyat en no morir-se, á pesar del bienestar que en aquest cloj se disfruta, y avuy estich tan parat qu' encare haig de tocá estrena.

¿Qué se li ofereix?

—Vull dar un passeig pel cementiri,

y si fossin tan galán

que 'm volguessiu fer de guia....

—No hi ha cap dificultat.

—Donchs, amunt.

—Amunt! Comensi per mirá aquest pedestal.

—¿Qu' es?

—Un' urna destinada á guardá 'ls ossos ssgrats dels polítichs que al morir-se venen aquí nets de mans.

—Petita es l' urna!

—Ja basta: descuydi, no s' omplirá.

—¿Quants n' hi heu colocat ja á dintre?

—¡Ay! Per ara no n' hi ha cap.

—¿Qu' es aquell grupo de tombas?

—Els panteons especiales de la gent acaudalada.

Aquell, fet de mármol blanch, es d' un que venia negres;

aquest es d' un fabricant;

l' altre d' un gran contractista;

l' altre d' un vocal del Banch.

¡Contempli quánta riqueza y cuánta grandiositat!

Angels de deu pams d' alsada,

creus que pesan vint quintars,

reixats que valen cent duros,

esculturas que han costat,

com qui diu, una fortuna....

Es magnífich ¿eh?

—Bastant.

¿Y alló d' allá, qu' es?

—Rengleras

de ninxos; ¡oh! ja veurá

quinas cosas més bonicas.

En primer terme, aquí baix

te vosté 'ls ninxos de luxo.

Aquests están destinats

als morts de bonas familias

que tenint rals per gastar,

no 'n tenen prou per anársen

als panteons.

—Endavant:

¿y aquells altres?

—Son els ninxos

de mitj temps, que dich jo. Allá

hi ha 'l senyorin eçonómich:

mantegayres retirats,

comerciants d' está per casa;

es di honestos ciudadians

qu' emplean tota la vida

per alcansar dos ideals:

una torreta á Vallearca

y un ninxo de cara al mar.

Vaji seguint. ¿Ven? Els últims:

son els ninxos reservats

á las familias modestas.

Cada un d' aquests, pel cap baix,

representa un mon d' esforços

y privacions. Gent hi haurá

que per comprá un d' aques ninxos

s' ha estat de lo que Deu sab.

—¿Y aquella colla de lápidas

de més amunt?

—Allá hi van

els passavolants.

—No atino!....

—Si, home! Morts provisionals,

difunts que van á dispesa,

y que en havent expirat

el temps del lloguer, se 'ls dona

el desahuci.

—Y bé, veyám,

¿y 'ls pobres? ¿ahont els fican?

—Vingui, home: miri, aquí baix.

—¿Ahont?

—Aquí, sota terra.

—¿Sense ninxo? —

—Igual que 'ls gats;

tal com venen: un sot fondo,

terra á sobre, y endavant!

—¿De manera que resulta

que hasta aquí s' han conservat

las diferencias de casta,

las gerarquias sociales,

el brillo de la riqueza,

l' humiliació dels esclaus!....

—No s' hi enfundi!

—¡Oh, mon estúpit!

¡Oh, pobre género humá!

¡Y gosas d' aquest recinto

dirne 'l camp de 'l igualtat!

¡Aquí la terra pelada!

¡allá mármols cizellats!....

¡Aquí un canyet miserable!

¡allá tombas com palaus!....

—¡Bah!.... Aixó als vins podrá empiparlos

pero ¿als morts?.... ¡Déixiu anar!

M' atreveixo á assegurarli

que cap d' ells ne fa cabal.

C. GUMÁ.

EL REY Y LA SOTA

Si pogués y ella volia y 'l pintor Folchi no s' ho havia de pendre á mal, donaria una forta abressada á l' Elvireta.

Y no 's pensin que per cumplir aquest desitj tan agradable hagués de anar gaire lluny: jo que no tindria mes que atravesar l' Estret de Gibraltar y encaminarme á Tánger ahont se troba la felis parella disfrutant

PER LA PACIFICACIÓ

Una solució que ha nascut morta.

de la lluna de mel (ó la mitja lluna, ja qu' en país musulman han anat á fer lo séu niuhet.)

Tot alló que deyan de que 's trobavan á Nova York, empleada ella en una botiga de sombreros de senyora, y ell guanyant-se las caixaladas pintant casas, resolt á descendir si fos precis fins al nivell dels emblanquinadors del Pla de la Boqueria, era pura falornia. Ni ella necessita treballar perque té un bon passament, ni ell tampoch está obligat á manejar lo pinzell y la bronja. Per viure bé y felis li basta sols pintar l' amor á su idolatrado tormento.

¿ Ara vostés, sens dupte, preguntarán: —¿Y donchs aquell abrás, perque li donaria á l' Elvireta? ¿Per que es apetitosa y guapa?

—Per aixó y per un' altra cosa més important. Li donaria sobre tot pel brillo extraordinari ab que sab sortir á la defensa dels seus interessos, reclamant lo qu' es séu, mal tinga d' entaular un plet ruidós contra l' séu pare.

No puch ferhi més: m' entusiasma veure á una sota plantant cara á un rey.

Al rey d' oros, que tant descalabrat va sortir del procés del As, ha de venirli al pel un nou procés, que tregui al sol els drapets bruts de la familia.

Precisament ara que l' partit carcunda está preparantee esperant que li donguin lo crit de: —¡Arri! per fitarse al camp, aquest plet promogut per una filla del séu consort. D.ª Margarida, estava separada del séu home quan vá morir, y testá á favor dels seus fills, entre 'ls quals s' hi conta l' Elvireta. Del marit que li havia donat tan mal viure ab sas hungarescas aventures, ni menos va recordarse'n. Tot lo que tenia sigué pels fills; per l' home res.

Y no obstant, l' home ho té tot, ó quan menos reté la part que correspón á l' amorosa amiga de 'n Folchi, sense que hajan sigut suficients las gestions particulars entauladas pera ferli restituhir bonament y sense ruido, lo que ja sab ell que no li pertany.

Qualsevol altra persona que tingués un dit de front s' abtindria molt bé de negarse á una restitució no sols justa, sino ocasionada, cas de no efectuarse, á produhir un tremendo escándol.

Pero l' Tenorio de la boyna no s' amilana per res. Escándols ray! Ja hi está avesat á promoure'ls. Com l' héroe de 'n Zorrilla, pot recitar aquests versos, que qualsevol diria que van ser escrits pel séu us particular:

«Por donde quiera que voy
va el escándalo conmigo.»

¿Qué se n' hi endona á n' ell de la retxifa del mon enter? Mentres tant que reté la cantitat reclamada, va embutxacante 'ls interessos de la mateixa, y ab tot aixó conta de mes per esmersarho en sas conquistas favoritas.

A fur de bon creyent en una existencia de ultra-tomba, vol que la seva pobra Margarida descansi en pau, al veure l' bon us que fa dels seus interessos, ó á lo menos de la part que va legar á una de las sevas fillas. Aquestas únicas honras fúnebres son molt propias de tal personatje.

Quan se li reclamí ab estrépit de justicia la restitució de la suma retinguda, es molt probable que negui la personalitat de la seva filla, assegurant qu' es morta, en conformitat ab las declaracions que va fer, quan va escapárseli ab el pintor Folchi.

—Mi hija ha muerto para mí!
Y aquesta frase tremebunda, de dramón de tarde, degué acompanyarla ab un apart del tenor següent: —A las fillas que moren, els seus pares las heredan. Y com per mi l' Elvira es morta y ben morta, me li quedaré tots los quartos que li puga pispar.

Pero aquest argument casuistich que degué apendre'l á copia de tractar ab els jesuitas no li servirá de res, davant dels tribunals de justicia.

Y una vegada ventilada la qüestió legal ab tots los ets y uts, y després de aclarise en la qüestió de fets molts dels misteris qu' envolcallan la vida privada (millor diriam prohibida) de aquest aixelabrat pare de familia, al qual una filla, victima de

la funesta lley d' herencia, se li escapuleix ab un pintor casat, ja veurán, al últim, com el rey de las húngaras no tindrà mes remey que afluixar la mosca.

Llavoras si que sembrará que li arrancan una entranya.

Esperém á veure en qué para 'l joch. De totas maneras ens divertirém.

La justicia italiana prompte agafará las cartas: remenará, farà escapará pel fiscal, ne girará una, un rey; ne girará un' altra: una sota.

Vamos á veure ¿per quina apostan vostés?
Per lo que á mi respecta, ja s' ho poden figurar: —Va un nap á la sota.

P. DEL O.

JERUSALEM's está organisant una Exposició Universal, baix lo patrocini dels frares. Sembla que hauria de ser una exposició de rosaris, escapularis, devocionaris, estampetas y altres objectes pel mateix istil ¿veritat?

Donchs, no senyors: en l' Exposició de Jerusalem s' admetrá tot, especialment productes alimenticis.... per alló de «ventrell satisfet, conciencia tranquila.»

Los expositors que hi acudin, ho tenen molt bé. No haurán de fer mes que costejar lo transport dels articles y després abonar una cantitat alsada per gastos de instalació. Y si volen estalviarse 'ls de retorn, ab cedir los productes qu' exposin farán la pau. Los frares se prestan á dispensarlos l' obsequi de quedarse'ls, sobre tot si son articles de menjá y beure, dihent que 'ls repartirán entre 'ls convents y 'ls assilos benéfichs.

Si 'ls productors católichs responen al reclám ja, poden tenir per segur que guanyarán benediccions é indulgencias á gabadals.

En cambi 'ls frares corren perill de conquistar alguna indigestió.

Llavors si que podrem dir: «Jerusalém, Jerusalém: quant mes aném, menos valém.»

Per lo vist los católichs nedan en l' abundancia, tota vegada que ja preparan un nou obsequi al presoner del Vaticá.

Lo corresponsal que l' Brusi te á Roma, deya ab aquest motiu:

«Se que nuestra España, Barcelona y Valencia, por ejemplo, enviará un buen contingente, que quizás haga exclamar, como otras veces, al Pontífice: *La nostra Spagna é sempre la prima.*

Just y cabal: l' Espanya es sempre *la prima.*

Ara vagin á saber perque en Sagasta, quan se troba á l' oposició gosa de una salut perfecta, y apenas puja al poder cau malalt tot desseguida.

Quan no del fetje, se queixa de la melsa: quan no es el catarro que l' crucifica, es el peroné que se li trenca. Sempre te una marfuga ó altra... y si no la té realment ho farà veure.

Y sempre succeheix una cosa raríssima; y es que quan D. Práxedes está costipat, Espanya sua.

Lo ministre d' Estat que ha de fer la por als Estats Units, de nom se diu Pio.

¡Brometas de 'n Sagasta!

D. Pio Gullón es un home débil, sobre l' qual pesa ademés la càrrega de l' edat. Mantequilla de Soria rancia.

Y ell es qui ha de fe l' tremendo,
y ell es qui ha de amenassar....
y 's diu Pio, Pio, Pio,
y casi bé no pot *piar.*

A Tarragona 's parla molt aquests d'as de una bufa de frare carmelita que vá petar sobre las hermosas galatas de una devota molt *gatxonda.*

Y 's diu ademés, que á conseqüencia de la bufa, vá armarse en cert convent una saragata de cent mil

LOS COMPANYS DE SARTORI... AZCÁRRAGA

L' última professó.

EPITAFIS

Aquí jau l' Agricultura
aburrida de lluytar:
la sequedat va matarla
y l' govern la va enterrar.

¡Pobra Industria! ¡Tan ufana!
¡Qui ta veu y qui l' ha vista!
Mori d' un atach tremendo
de febra libre-cambista.

Es el comer. Ha desat
la mesura y la balansa
y no tenint res que fer,
per ara diu que descansa.

Va aná á Cuba, va tornar-ne
marejat, trist y confús
va ticarse en eix armari
y jacabat amén Jesús!

frases carmelitas ... que no ha de ser sempre de cent mil dimonis.

Fins s' assegura que van sortir ganivets, qu' en mans dels frares deuen ser un' arma espiritual de nou sistema. Pero, aixó sí, no vá haverhi desgracias, per quant lo pare guardiá de aquella torada en los arrebatos del zel, vá enxiquerar als toros dintre de las sevas celdas, cuidantse després d' enviar á passeig un á un, als que resultavan ser mes quimerosos.

De aixó s' parla molt á Tarragona. L' Autonomia de Reus se n' ha fet eco. Los rumors han arribat fins á nosaltres.... Y vaja ¿per qué no dirho, si aixís ho sentim? Nosaltres deplorém ab tota l' ánima que certs espectacles divertits no s' donguin en plena plassa d' toros, á un tant l' entrada.

Un telegrama de n' Sagasta als autonomistas cubans: «Concluyó el tiempo de las desconfianzas. Así conseguirá, cuando menos, la pacificación espiritual de Cuba.»

¿Espiritualista á n' aquesta hora? ¡Estém ben frescos!....

Una de las qualitats dels esperits es la de ser invisibles. Per lo tant la pacificació espiritual sistema Sagasta, deurá ser una pacificació que no l' arribarem a veure nosaltres.

No hi ha un sol gamacista, que haja acceptat un empleo. Prometen lo seu apoyo á la situació, aixó sí; pero li negan lo seu paladar.

En G-mazo ja va dir, qu' en lo seu concepte la pujada del partit lliberal era inoportuna. Y ara quan l' invitan á participar del ápat, fá com aquells que s' excusant, dihent:

—Gracias: el menjar fora d' hora se'm posa malament.

Set ó vuit generals acompanyan á n' en Weyler en son viatge de regrés á la Península. Los generals regressan sempre que volen; los soldats se quedan á l' isla encare que no vulguin.

¿Diuen que tractantse d' Espanya aixó no te res de particular?

Efectivament: no te res de particular; pero temolt de general.

Ara s' ha descubert que l' actual president del Consell de ministres, no s' diu Sagasta, ni tampoch Práxedes.

De nom se diu Mariano y de apellido Mateo. Ab lo nom de D. Mariano Mateo difícilment hauria arribat á fer la farrolla política que ha fet ab lo nom de Práxedes Sagasta.

Y ara extrányinse de que en aquest país se fassin trampas electorals quan eis governants hasta fan trampas ab els seus noms y apellidos!

SOLUCIÓNS

A L' INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO

- 1.ª XARADA.—Ca no vis-ta.
- 2.ª ANAGRAMA.—Forta—Forat.
- 3.ª TRENCA-CLOSCAS.—Mar y Cel.—Angel Guimerá.
- 4.ª QUADRE.— I N E S
N A T A
E T E R
S A R A

5.ª GEROGLIFICH.—Per cassussa los mestres d' estudi.

Han endevinat las 5 solucions los ciutadans Tit de la Tita. J. Sallenr, Un Tarrasench, Pau Tiva y Un Borinot; n' han endavinadas 4 Un violinista, Pelegrí de Roma y Beni-sacar; 3 J. Torrent y Un Parent de Eodipe; 2 Palitruchs, Miseria y Campanyia y Sense-nas; y 1 no més P. Talla-ferro y Lluïseta M.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR

Ciutadans P. Giralt, Pep de la Cambra, F. L. Jové, R. Poblel, J. H. Moreu, L. Cigronet, D. Carles Moliné, Pau Cras, P. Saloni, Morera, J. Bernis Pruña, Felions Petit, Epigramatich, J. Noví, Pelacanyas de Pre-mia, Perinyo Gtirac, Gall sense cresta, Gonnella poétich, Joseph de la Ciutat, Lola y Gallanú, J. Torrent, F. N. Aves y C. H. Vila M., Quimet Llántia, A. E. I. O. U., y Un Satirich —Lo qu' envian aquesta setmana no fa per casa.

Ciutadans J. Sallent, M. González, J. M. Vives, E. Saleta, Mirón Cansado, Vicente, Magi Casanovas, C. G. Redembach, J. Santamaria Vinyals, Pepet Panxeta, C. d' Alfonso, M. Llusá Jumerá, D. Quijote, J. Romansos, Pepet de l' Ala, Tap de suro vilafrañqui, J. Li-Hung-Chanh, Siskei D. Pailla, A. Mundet, y M. Vantolrà:—Insertarem alguno cosa de lo que 'ns envian.

Ciudadá J. M. R. R. y E. P. (Valls): Lo fet se repeteix tant, que ja no ofereix interés, sobre tot si no va haverhi mes que lo que diuen en la seva carta.—A. S. (Llod): Ens falta l' espay per ocuparnos del assumpto que 'ns comunica. Per altra part procurin de identificar la seva firma.—E. Sunyé: Alguna cosa de lo que 'ns remét s' aprofitará, per mes que algunas composicions en vers son incorrectas.—E. L. de la Rosa: La de vosté adoleix del mateix mal.—Lluïset de la piga: Veurem de aprofitarla.—Un altre catalanista: No va.—Joan Via: Aprofitarem alguna cosa.—Mayet: Enterats y sera servit.—J. Puig Cassanyas: Va bé.—T. N.: La composició y l' dibuix de que 'ns parla no ho hem rebut. La de aquesta setmana va bé.—Jeph de Jespu: Gracias: va bé.—V. J. A.: Es molt incorrecte.—Saldoni Ximus: No 'ns agrada prou.—Pepet del Vendrell: Idem.—F. S. (Nas de Vicari): No va prou bé.—En de l' Escala: No está á l' altura de lo que pretén contestar.—V. Tarrida: Ho publicarem.—F. Comas: Idem.—Lluís G. Salcedor: La contestació resulta una mica ordinaria.—F. Llenas: Gracias per tot.—J. Vilarguntí: No podem publicar mes que un epitafi: lo restant es fluxi.—Escolar: En la composició de vosté hi ha versos; pero pocas ideas.—J. Escolló: Queda acceptat l' article.—R. Vidal y C.: L' article careix de condicions literarias.—T. Neb Zerep: Apart de ser molt prosaica y estar plena de defectes, la poesia per la seva indole, no es propia per las nostras publicacions.

ANTONI LOPEZ, editor. Rambla del Mitj, 20

A. López Robert, impresor.—Asalto, 63.—Barcelona.

EPITAFIS

Era l' idol dels beatos
y ja en vida fou mitj sant.
No sabs quies es? Ves á Manila
y 'ls tagalos t' ho dirán.

Volgué ser l' hereu del Mónstruo
pero al veures a recoo
s' enterrá... y ara aquí espera
la seva resurrecció.

¡Cubriu ben bé aquesta tomba!
¡Poséuhi depressa un tap!
Els morts d' aquesta familia
sempre donan mal de car.

Desventurat don Emilio
lo seu final trenca 'l cor...
Ei diu qu' encara s' belluga
pero no l' creguen: ¡es mort!